

ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΑΙΤΗΣΗ ΑΝΑΙΡΕΣΕΩΣ

Της Κοινοπραξίας με την επωνυμία «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΚΑΖΙΝΟ ΦΛΩΡΙΝΑΣ», που εδρεύει στη Φλώρινα (ΑΦΜ 097746430-ΔΟΥ ΦΛΩΡΙΝΑΣ), όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

ΚΑΤΑ

Της με αριθμό 3560/2016 αποφάσεως του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, Τμήμα 12^ο Τριμελές.

ΚΑΙ

Του Ελληνικού Δημοσίου, όπως νομίμως εκπροσωπείται από τον Υπουργό Οικονομικών.

I. Συνοπτική έκθεση των τιθέμενων νομικών ζητημάτων.

Με την παρούσα αίτηση αναιρέσεως τίθενται τα εξής ζητήματα:

- 1, Εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή του άρθρου 91 ν.2362/1995 σε περίπτωση εξακολουθητικής αδικοπραξίας του Δημοσίου.
2. Εσφαλμένη υπαγωγή των κρίσιμων πραγματικών περιστατικών στον κανόνα της εξακολουθητικής ζημίας έναντι αυτού της εξακολουθητικής αδικοπραξίας.
3. Εσφαλμένη ερμηνεία των άρθρων 105 ΕισΝΑΚ και 91 ν.2362/1995 ώστε να απαιτείται επί διαρκούς παραλείψεως του Δημοσίου η στοιχειοθέτηση αυτοτελούς και εκτελεστής παραλείψεως οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, για την έναρξη νέας παραγραφής σε σχέση με τις ζημίες που επήλθαν μετά την αρχικώς τελεσθείσα παράλειψη και ενώ το Δημόσιο εξακολουθούσε να παρανομεί, για την εξέταση συντελέσεως της οποίας τυχάνουν ανεπιτρίπτως εφαρμογής οι κανόνες του διοικητικού δικαίου που διέπουν την ανάκληση θετικών διοικητικών πράξεων και τις προϋποθέσεως εκελεσεστότητας τούτων και επί παραλείψεων οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας.

II. Ιστορικό-έννομο συμφέρον.

Η αναιρεσείουσα Κοινοπραξία είχε ασκήσει στις 30.12.2004 αγωγή ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών, με την οποία προέβαλε μεταξύ άλλων, ότι εξαιτίας της παράνομης συμπεριφοράς των οργάνων του Δημοσίου, η οποία συνίστατο αφ'ενός μεν στην επί τρία σχεδόν έτη αδικαιολόγητη καθυστέρηση πιστοποίησης από την Επιτροπή Καζίνων της ολοκλήρωσεως των κτηριακών εγκαταστάσεων και της λειτουργικής ετοιμότητας του Καζίνο, αφ'ετέρου δε στην παράνομη παράλειψη του Υπουργού Τουρισμού να εγκρίνει κατά δέσμια αρμοδιότητα την από 19.9.2001 απόφαση της Επιτροπής Καζίνων υπέστη θετική και αποθετική ζημία. Ειδικότερα, με την αγωγή αυτή η Κοινοπραξία ζήτησε την επιδίκαση της θετικής ζημίας της, διαφυγόντων κερδών αλλά και της ηθικής βλάβης που κατά τους ισχυρισμούς της υπέστη από την παράνομη συμπεριφορά του Ελληνικού Δημοσίου.

Το Τριμελές Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών με την με αριθμό 6568/2007 απόφασή του έκανε εν μέρει δεκτή την αγωγή της και υποχρέωσε το Ελληνικό Δημόσιο να καταβάλει σε αυτήν το ποσό των 6.000.000 ευρώ, ενώ αναγνώρισε την υποχρέωσή του να της καταβάλει ποσό ύψους 5.980,697 ευρώ νομιμοτόκως από 4.1.2005 έως την εξόφληση. Ειδικότερα, το Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών έκρινε ότι λόγω της παράνομης συμπεριφοράς των οργάνων του Δημοσίου, η οποία συνίστατο στην μη ολοκλήρωση εντός ευλόγου χρόνου της διοικητικής διαδικασίας με την έκδοση της, κατά δέσμια αρμοδιότητα, αποφάσεως του Υπουργού Τουρισμού -ήδη Αναπτύξεως- προκειμένου να λειτουργήσει το καζίνο, παρά την ολοκλήρωση των εργασιών κατασκευής του και τη λειτουργική ετοιμότητά του, όπως αυτές πιστοποιήθηκαν από την Επιτροπή Ελέγχου Καζίνων, υπέστη την περιγραφόμενη στην απόφαση θετική και αρνητική ζημία.

Κατά της ανωτέρω αποφάσεως με αριθμό 6568/2007 ασκήθηκαν αντίθετες εφέσεις τόσο από το Δημόσιο (για την εξαφάνιση της αποφάσεως) όσο και από την Κοινοπραξία (για την μεταρρύθμιση της αποφάσεως). Το Διοικητικό Εφετείο με την με αριθμό 3594/2008 απόφασή του απέρριψε τις εφέσεις ως αβάσιμες, ενώ αναίρεση του Ελληνικού Δημοσίου κατά της αποφάσεως αυτής απερρίφθη με την απόφαση του Δικαστηρίου Σας με αριθμό 1185/2013.

Στο μεταξύ και λόγω της συνεχιζόμενης και αδικαιολόγητης αδράνειας του Δημοσίου σε σχέση με την έγκριση της λειτουργικής ετοιμότητας του Καζίνο, η Κοινοπραξία άσκησε ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών τις από 28.3.2008, 13.3.2009, 14.1.2010 και 22.2.2011 αγωγές της με τις οποίες

ζήτησε να αναγνωρισθεί η υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου να της καταβάλει νομιμοτόκως κατ'άρθρο 105 ΕισΝΑΚ αποζημίωση για την αποκατάσταση της θετικής και αποθετικής ζημίας της, από παράνομη συμπεριφορά του Ελληνικού Δημοσίου που υπέστη αντίστοιχα τα χρονικά διαστήματα από 1.1.2005 έως 31.12.2007, από 1.1.2008 έως 31.12.2008, 1.1.2009 έως 31.12.2009 και από 1.1.2010 έως 31.12.2010. Οι αγωγές αυτές απερρίφθησαν αντιστοίχως με τις με αριθμό 15066, 15054, 15057, 15061/2015 αποφάσεις του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών, διότι, κατά την γνώμη της πλειοψηφίας η αποζημιωτική αξίωση της Κοινοπραξίας για τα αντίστοιχα προς τα κριθέντα από τις αποφάσεις χρονικά διαστήματα ετών 2005-2010 έχει υποπέσει σε παραγραφή. Τις αποφάσεις αυτές προσέβαλε η Κοινοπραξία με τις από 30.11.2015 ισάριθμες εφέσεις της, οι οποίες απερρίφθησαν με τις με αριθμό 3560/2016, 3563/2016, 3565/2016, 3558/2016 αποφάσεις του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, με τις οποίες κρίθηκε ότι οι αποζημιωτικές αξιώσεις της Κοινοπραξίας ετών 1.1.2005 έως και 31.12.2010 έχουν υποπέσει σε παραγραφή. Ήδη με την παρούσα αίτηση πλήττεται η με αριθμό 3560/2016 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, που αφορά την αξίωση αποζημιώσεως της Κοινοπραξίας για το διάστημα από 1.1.2005 έως 31.12.2007.

III. Επί του παραδεκτού ασκήσεως της κρινόμενης αναιρέσεως-Ως προς την συνδρομή των προϋποθέσεων του άρθρου 53 παρ.3 π.δ. 18/1989.

Η κρινόμενη αίτηση αναιρέσεως ασκείται παραδεκτώς κατά την διάταξη του άρθρου 53 παρ.3 π.δ. 18/1989. Και τούτο για τους εξής επιμέρους λόγους:

1) Διότι, η αναιρεσιβαλλόμενη έρχεται σε αντίθεση με την με αριθμό 1214/2002 απόφαση του Δικαστηρίου Σας η οποία έκρινε ότι σε περίπτωση που η αποζημιωτική αξίωση προσώπου στηρίζεται μεν σε άπαξ τελεσθείσα αδικοπραξία (εν προκειμένω θετική διοικητική πράξη), πλην όμως εν συνεχεία εξακολουθεί να παρανομεί το Δημόσιο διαρκώς, τότε για κάθε οικονομικό έτος στο οποία ανάγεται η σχετική ζημία, εκκινεί νέα αυτοτελής πενταετής παραγραφή κατ'άρθρο 91 ν.2362/1995. Συγκεκριμένα, στην σκέψη 14 της εν λόγω αποφάσεως του Δικαστηρίου Σας κρίθηκαν επί λέξει τα εξής:

«14. Επειδή, η αξίωση της αναιρεσίβλητης προς αποζημίωση, ως απότοκος της μη νόμιμης κατατάξεώς της σε μισθολογικό κλιμάκιο και της, εν συνεχεία, διαρκούς παρανομίας των οργάνων του Δημοσίου, συνισταμένης στη μη καταβολή στην αναιρεσίβλητη μέρους των εκάστοτε νομίμων αποδοχών της,

υπέκειτο, κατά τις προπαρατεθείσες διατάξεις των άρθρων 91 παρ. 1 και 93 του Κώδικα περί Δημοσίου Λογιστικού, για κάθε οικονομικό έτος στο οποίο ανήγεται η σχετική ζημία, σε αυτοτελή πενταετή παραγραφή, η οποία άρχιζε από το τέλος του έτους αυτού. (Πρβλ. Σ.τ.Ε. 1904/2000). Συνεπώς, είναι νόμιμη η σχετική κρίση του διοικητικού εφετείου, πρέπει δε να απορριφθεί ως αβάσιμος ο περί του αντιθέτου λόγος αναιρέσεως με τον οποίο προβάλλεται ότι ολόκληρη η αξίωση της αναιρεσίβλητης υπέκειτο σε παραγραφή που άρχιζε από το τέλος του οικονομικού έτους 1985, κατά το οποίο έλαβε χώραν η ως άνω κατάταξη της σε μισθολογικό κλιμάκιο. 15».

Κατά τούτο, η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση που έκρινε (σκ.19, σελίδα 23-πέντε γραμμές από το τέλος) ότι η αξίωση της αναιρεσείσουσας για τις (μελλοντικές) ζημίες που υπέστη από 1.1.2005 έως 31.12.2007 γεννήθηκε το έτος 1999, οπότε συντελέσθηκε η παράλειψη του Υπουργού να εκδώσει την έγκριση λειτουργικής ετοιμότητας του Καζίνο, και δεν αναβίωνε κάθε οικονομικό έτος κατά το οποίο το Δημόσιο εξακολουθούσε να παρανομεί έρχεται σε αντίθεση με την σκέψη 14 της με αριθμό 1214/2002 αποφάσεως του Δικαστηρίου Σας. Τούτο διότι, με την προρρηθείσα απόφαση το Δικαστήριό Σας απέδωσε στην διάταξη του άρθρου 91 ν.2362/1995 την έννοια ότι, η αξίωση αποζημιώσεως αναγεννάται κάθε έτος κατά το οποίο εξακολουθεί το Δημόσιο να παρανομεί, με αποτέλεσμα για κάθε έτος στο οποίο ανάγεται η σχετική ζημία να εκκινεί νέα αυτοτελής παραγραφή. Η αξίωση δηλαδή για το σύνολο των ζημιών που θα υποστεί ένα πρόσωπο συνεπεία μίας παράνομης θετικής διοικητικής πράξεως, και για όσο χρόνο αυτή δεν ανακαλείται δεν θεωρείται γεγεννημένη από το χρονικό σημείο της (άπαξ) εκδόσεως της παράνομης αυτής διοικητικής πράξεως του Δημοσίου, ώστε και η παραγραφή να αρχίζει από αυτό το χρονικό σημείο κατ'άρθρο 91 ν.2362/1995, αλλά αναγεννάται κάθε έτος που το Δημόσιο συνεχίζει να παρανομεί επί τη βάσει αυτής της (άπαξ) εκδοθείσας διοικητικής πράξεως. Στην προκειμένη δε περίπτωση με την αναιρεσιβαλλόμενη κρίθηκε το ακριβώς αντίθετο: η αξίωση της Κοινοπραξίας για την όλη ζημία που υπέστη συνεπεία μίας άπαξ τελεσθείσας παράνομης παραλείψεως οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας του Δημοσίου και για όσο χρονικό διάστημα αυτό δεν την ανακαλούσε/ήρε, εξακολουθώντας κατά τούτο να παρανομεί, γεννήθηκε το έτος 1999 οπότε συντελέστηκε (άπαξ) η εν λόγω παράλειψη και δεν αναγεννάτο όλα τα επόμενα έτη που το Δημόσιο εξακολουθούσε να παρανομεί. Η κρίση αυτή έρχεται σε πρόδηλη αντίθεση με τη αριθμό 1214/2002 απόφαση του Δικαστηρίου Σας.

2) Διότι, υπάρχει αντίθεση της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως προς την πάγια νομολογία του Αρείου Πάγου (**292/2016 1604/2014, 1730/2010, 832/2008**) η οποία έχει κρίνει τα ακόλουθα σε σχέση με την έναρξη της παραγραφής, σε περίπτωση εξακολουθητικής αδικοπραξίας:

«Περαιτέρω από τις διατάξεις των άρθρων 247,251,298,914 και 937 ΑΚ συνάγεται, ότι σε περίπτωση αδικοπραξίας , που έλαβε χώρα με πράξη ή παράλειψη άπαξ τελεσθείσα, αφότου εκδηλώθηκε το ζημιογόνο γεγονός (πράξη ή παράλειψη) γεννιέται υπέρ του ζημιωθέντος αξίωση αποζημίωσης για την όλη θετική και αποθετική ζημία, παρούσα ή μέλλουσα, αν είναι προβλεπτή κατά τη συνήθη και κανονική πορεία των πραγμάτων και εφόσον η δικαστική της επιδίωξη είναι δυνατή, η δε παραγραφή της αξίωσης αυτής είναι πενταετής και αρχίζει να τρέχει για όλες τις ζημίες ενιαίως, από τότε που ο ζημιωθείς έλαβε γνώση των πρώτων επιζήμιων συνεπειών και του υπόχρεου προς αποζημίωση (Ολ.ΑΠ 24/2003).

Διαφορετικά όμως έχουν τα πράγματα όταν η γενεσιουργός της ζημίας παράνομη και υπαίτια συμπεριφορά του υπόχρεου δεν έλαβε χώρα άπαξ, αλλά συνεχίζεται, όπως συμβαίνει και στην περίπτωση που ο δράστης υπαιτίως παραλείπει να άρει δημιουργηθείσα από αυτόν επιζήμια κατάσταση, από τη διατήρηση της οποίας προκαλείται ζημία σε άλλον. Στην περίπτωση αυτή ζημία που προκαλείται σε άλλον από την υπαίτια παράλειψη του δράστη να άρει τη γενεσιουργό της ζημίας κατάσταση, δεν είναι άμεση συνέπεια της άπαξ τελεσθείσας και ολοκληρωθείσας πράξης του δράστη, με την οποία δημιουργήθηκε η κατάσταση, αλλά της διατήρησης και μη άρσης της ζημιογόνου αυτής κατάστασης και γεννιέται όσο χρόνο διαρκεί η κατάσταση αυτή και δεν γεννήθηκε άπαξ με την τέλεση της πράξης που η κατάσταση αυτή δημιουργήθηκε. Επομένως τόσο η κατά το άρθρο **90 παρ.1 ν. 2362/95** πενταετής ως άνω παραγραφή, όσο και η κατά το άρθρο 937 ΑΚ ισόχρονη παραγραφή της προς αποζημίωση αξίωσης του ζημιωθέντος, για τη ζημία που υφίσταται από τη διατήρηση της κατάστασης αυτής και την παράλειψη του δράστη να ενεργήσει προς άρση της, δεν αρχίζει από το χρόνο που αυτός έλαβε γνώση της αρχικής ζημιογόνου συμπεριφοράς του δράστη με την οποία δημιουργήθηκε η ζημιογόνος κατάσταση, αλλά από τα μεταγενέστερα χρονικά σημεία που εξακολουθεί να υφίσταται η κατάσταση αυτή, και να προκαλεί ζημία σε άλλον».

Συνεπώς, όπως και το Δικαστήριό Σας με την με αριθμό 1214/2002 απόφασή του, έτσι και ο Άρειος Πάγος δέχεται παγίως ότι, στην περίπτωση εκείνη

όπου ο δράστης υπαιτίως παραλείπει να άρει δημιουργηθείσα από αυτόν επιζήμια κατάσταση, από τη διατήρηση της οποίας προκαλείται ζημία σε άλλον η παραγραφή της αξιώσεως του ζημιωθέντος προς αποζημίωση για τη ζημία που υφίσταται από την διατήρηση της καταστάσεως αυτής, δεν αρχίζει από τον χρόνο που αυτός έλαβε γνώση της αρχικής ζημιογόνου συμπεριφοράς του δράστη με την οποία δημιουργήθηκε η ζημιογόνος κατάσταση αλλά από τα μεταγενέστερα χρονικά σημεία που εξακολουθεί να υφίσταται η κατάσταση αυτή και να προκαλεί ζημία σε άλλον. Ο Άρειος Πάγος μάλιστα στις με αριθμό 832/2008 (ΟΣΕ) και 1604/2014 (Δήμος) αποφάσεις του έκρινε ότι το αυτό ισχύει όχι μόνον στην περίπτωση του άρθρου 251 ΑΚ, αλλά και στην περίπτωση του άρθρου 90 ν.2362/1995 που αφορά την παραγραφή απαιτήσεων κατά του Δημοσίου.

Η αναιρεσιβαλλόμενη έρχεται σε αντίθεση με την προμνησθείσα νομολογία του Αρείου Πάγου διτώς:

α) Λόγω του ότι υπήγαγε την ένδικη περίπτωση στο πραγματικό του κανόνα δικαίου που αφορά την εξακολουθητική ζημία, και όχι σε αυτό της εξακολουθητικής αδικοπραξίας. Στην σκέψη 19 (σελ.23-8 γραμμές από το τέλος) τα δικάσαν δικαστήριο δέχεται ότι εν προκειμένω συντρέχει περίπτωση άπαξ τελεσθείσας αδικοπραξίας, εκδηλωθείσας δια παραλείψεως οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας του Δημοσίου η οποία κατέστη οριστική στις 15.11.1999 λόγω του ότι παρήλθε άπρακτη η δικαστική προθεσμία προσβολής της με αποτέλεσμα η προς αποζημίωση αξίωση της Κοινοπραξίας να κριθεί ότι αποτελεί αποζημίωση για μέλλουσα ζημία που προκλήθηκε από την αρχική αυτή παράλειψη που προκάλεσε την επιζήμια και συνεχιζόμενη κατάσταση. Κατά τούτο, το δικάσαν δικαστήριο συμπέρανε ότι η έναρξη της παραγραφής για την αποζημιωτική αξίωση της Κοινοπραξίας περιόδου 1.1.2005 έως 31.12.2007 υπολογίζεται από το χρονικό σημείο που η Κοινοπραξία έλαβε γνώση του αρχικού τούτου ζημιογόνου γεγονότος, αφού αποτελεί εξακολουθητική ζημία αυτού.

Καθίσταται σαφές εν τούτοις από την ανωτέρω πάγια νομολογία του Αρείου Πάγου ότι ο κανόνας της εξακολουθητικής ζημίας και ο κανόνας της εξακολουθητικής αδικοπραξίας αποτελούν δύο διακριτούς, συνδεόμενους με σχέση ειδικότητας κανόνες δικαίου. Επί εξακολουθητικής ζημίας, υφίσταται μία και η αυτή αδικοπραξία. Το ζήτημα δε της εξακολουθητικής επελεύσεως των επιζήμιων συνεπειών της αυτής αδικοπρακτικής συμπεριφοράς ανάγεται εν τέλει σε ζήτημα πραγματικό που χρήζει αποδείξεως, αφού θα πρέπει ο

ενάγων να επικαλεσθεί και να αποδείξει το ότι οι μεταγενεστέρως επελθούσες επιζήμιες συνέπειες ήταν απρόβλεπτες κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων. Αντίθετα, επί εξακολουθητικής αδικοπραξίας, όπου η αδικοπραξία επαναλαμβάνεται και κάθε επανάληψη επιφέρει νέα ζημία, είναι αυτονόητο ότι κάθε φορά γεννάται (συνέχεια, εξακολουθητικώς) νέα αξίωση για αποζημίωση, που υπόκειται σε αυτοτελή παραγραφή .

Η υπαγωγή συνεπώς δεδομένου πραγματικού στον πρώτο κανόνα δικαίου και όχι στον δεύτερο είναι αναιρετέα για εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή των ουσιαστικού δικαίου διατάξεων των άρθρων 247, 251, 298, 914 και 937 ΑΚ, όπως συνέβη στις εφετειακές αποφάσεις που αναιρέθηκαν με τις ΑΠ 1604/2014, 1730/2010, 832/2008. Στην προκειμένη δε περίπτωση, ο λόγος αναιρέσεως ανάγεται στην εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 105-106 ΕισΝΑΚ και 90 επ.ν.2362/1995.

β) Αντιτίθεται στην νομολογία του Αρείου Πάγου, λόγω του ότι για να κρίνει το εάν μία αξίωση είναι γεγεννημένη ώστε να εκκινήσει η παραγραφή της κατ'άρθρο 91 ν.2362/1995 δεν θεώρησε νομικά κρίσιμη την διαρκή παρανομία των οργάνων του Δημοσίου αλλά το εάν στοιχειοθετείτο εν προκειμένω εκτελεστή παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας υπό την έννοια του άρθρου 45 παρ.4 π.δ. 18/1989. Πλην όμως τόσο κατά την νομολογία του Αρείου Πάγου, όσο και κατά την ΣτΕ 1214/2002 που προπαρατέθηκε, η αξίωση αποζημιώσεως επί διαρκούς παρανομίας των οργάνων του Δημοσίου που αποτελεί απότοκο άπαξ εκδοθείσας παράνομης πράξεως ή άπαξ τελεσθείσας παράνομης παραλείψεως δεν γεννάται με την έκδοση της αρχικής διοικητικής πράξεως ή τη συντέλεση της αρχικής παραλείψεως, αλλά αναγεννάται όσο διαρκεί η παρανομία. Κατά τούτο, το δικάσαν δικαστήριο που έκρινε αναγκαίο για να θεωρήσει μη παραγεγραμμένη την αποζημιωτική αξίωση της Κοινοπραξίας για τα έτη 2005, 2006 και 2007 το να στηρίζεται τούτη σε κάποια αυτοτελή (πλην αυτής του έτους 1999) παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας συντελεσθείσας κατ'απώτατο όριο πέντε έτη πριν την έγερση της αγωγής της, είναι εσφαλμένη και αντιτίθεται στην νομολογία του Αρείου Πάγου και του Δικαστηρίου Σας. Πράγματι, το Δικαστήριο θεώρησε ότι μοναδικός λόγος να μην θεωρήσει γεγεννημένη την αποζημιωτική αξίωση της αναιρεσείουσας το έτος 1999 είναι το να υφίσταται κάποια νεότερη, αυτοτελής, εκτελεστή παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, που να συντελέσθηκε πέντε έτη πριν την έγερση της αγωγής και κατά τούτο

από το χρονικό αυτό σημείο να θεωρηθεί αρξάμενη η παραγραφή. Τούτη η κρίση της αναιρεσιβαλλομένης έρχεται σε αντίθεση με την ανωτέρω πάγια νομολογία του Αρείου Πάγου, όπως και την ΣΤΕ 1214/2002 (σκ.14) δοθέντος ότι νομικά κρίσιμο για την ανεύρεση του χρόνου γενέσεως αξιώσεως αποζημιώσεως σε περίπτωση όπως η ερευνώμενη, δεν είναι το εάν τούτη στηρίζεται σε νέα αυτοτελή παράνομη πράξη ή παράλειψη της διοικήσεως, αλλά το ότι το Δημόσιο εξακολουθεί να παρανομεί μετά την έκδοση της αρχικής παράνομης πράξεώς του ή τη συντέλεση της αρχικής παραλείψεώς του.

3) Διότι, δεν υπάρχει νομολογία του Δικαστηρίου Σας για το εάν οι γενικές αρχές του διοικητικού δικαίου που ισχύουν επί (θετικών) πράξεων της διοικήσεως εφαρμόζονται για την ταυτότητα του νομικού λόγου και επί παραλείψεων οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας της διοικήσεως. Το δικάσαν δικαστήριο, στηριζόμενο στην εσφαλμένη παραδοχή ότι θα πρέπει η αποζημιωτική αξίωση της Κοινοπραξίας για τα έτη 2005-2007 να στηρίζεται σε κάποια αυτοτελή παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας για να μην θεωρηθεί παραγεγραμμένη, αναγκάστηκε να ερευνήσει το εάν στοιχειοθετείτο εν προκειμένω τέτοια νέα εκτελεστή παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, εκτός της αρχικής του έτους 1999. Για να καταλήξει δε στο ότι δεν υφίστατο τέτοια νεότερη παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας και άρα η αποζημιωτική αξίωση της Κοινοπραξίας είχε υποπέσει σε παραγραφή, εφήρμοσε αναλογικώς τις γενικές αρχές του δικαίου που διέπουν την ανάκληση των (θετικών) πράξεων της διοικήσεως και την εκτελεστότητα των (θετικών) πράξεων της διοικήσεως και επί των παραλείψεων οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας

Επί του ζητήματος αυτού δεν υπάρχει νομολογία του Δικαστηρίου Σας. Συγκεκριμένα, δεν υπάρχει νομολογία του Δικαστηρίου Σας:

α) Ως προς το εάν η γενική αρχή που ισχύει στο δίκαιο της ανακλήσεως, σύμφωνα με την οποία η διοίκηση έχει πάντοτε ευχέρεια να ανακαλεί τις διοικητικές πράξεις της ισχύει και επί παραλείψεων, υπό την έννοια ότι η διοίκηση έχει ευχέρεια να ανακαλεί/αίρει τις παραλείψεις της, ακόμη και εάν τούτες είναι (και έχουν διαγνωσθεί αμετακλήτως) παράνομες.

β) Ως προς το εάν η γενική αρχή που ισχύει στο διοικητικό δίκαιο, σύμφωνα με την οποία αρνητική πράξη που εκδίδεται επί αιτήσεως διοικουμένου προς την διοίκηση για ανάκληση προηγούμενης διοικητικής της πράξεως, είναι βεβαιωτική της τελευταίας εκτός εάν χωρήσει νέα κατ'ουσίαν έρευνα της

υποθέσεως, ισχύει και επί παραλείψεων, υπό την έννοια ότι η παράλειψη που εκδηλώνεται μετά από αίτηση διοικουμένου προς άρση παράνομης παραλείψεως οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας της διοικήσεως, δεν συνιστά παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας εάν η σχετική αίτηση του διοικουμένου δεν συνοδεύεται από νέα στοιχεία.

Οι αποφάσεις του Δικαστηρίου Σας των οποίων γίνεται επίκληση στην σκέψη 5 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως δεν έχουν κρίνει τα τιθέμενα με την παρούσα αίτηση αναιρέσεως ζητήματα. Συγκεκριμένα:

α) οι ΣτΕ 1024/2016, 2177/2004 Ολομ., 1041/2004 7μ., 3616/2001, 459/2001, 3044/1999, 1041/1993 Ολομ. **αφορούν αποκλειστικώς και μόνο την ευχέρεια της διοικήσεως προς ανάκληση θετικών διοικητικών πράξεων που προσεβλήθησαν ανεπιτυχώς ή των οποίων παρήλθε η προθεσμία δικαστικής προσβολής τους. Καμία εξ αυτών δεν έχει κρίνει ότι η ευχέρεια ανακλήσεως ισχύει και επί παραλείψεων οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας.**

β) Οι ΣτΕ 1024/2016, 1567/2010, 3170/2008, 2227/2008, 2632/2006, 235/2004, 234/2004, 2785/2003 7μ., αφορούν τον βεβαιωτικό χαρακτήρα που φέρουν ρητές πράξεις με τις οποίες εκδηλώνεται άρνηση της διοικήσεως να ανακαλέσει προηγούμενη πράξη της, εφόσον δεν έχει προηγηθεί νέα κατ'ουσίαν έρευνα της υποθέσεως. **Καμία εξ αυτών δεν έχει κρίνει ότι δεν στοιχειοθετείται παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, σε περίπτωση που ο διοικούμενος υποβάλει αίτημα άρσεως προηγούμενης παραλείψεως οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας της διοικήσεως χωρίς να αιτείται εκ νέου την έκδοση της οφειλόμενης πράξεως προσκομίζοντας νέα στοιχεία.**

Η μεταφορά της ανωτέρω νομολογίας του Δικαστηρίου Σας και επί παραλείψεως οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, χωρίς ρητή σκέψη για την αποχρώσα ομοιότητα των περιπτώσεων που να καθιστά τελολογικώς επιβεβλημένη την αναλογική εφαρμογή των ισχυόντων επί θετικών διοικητικών πράξεων και επί παραλείψεων οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας έγινε δεκτή από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση στην σκέψη 19 αυτής (σελίδα 25 γραμμές 12-22) προκειμένου να απορριφθεί ο πρώτος λόγος της κριθείσας εφέσεως της Κοινοπραξίας περί διαρκούς παράνομης παραλείψεως των οργάνων του καθ'ου Ελληνικού Δημοσίου, να προβούν σε άρση μιας δημιουργηθείσας παράνομης καταστάσεως, που είχε ως συνέπεια να μην εκκινεί η κατ'άρθρο 91 ν.2362/1995 παραγραφή, όσο υφίστατο η διαρκής αυτή αδικοπραξία του Δημοσίου. Το δικάσαν Δικαστήριο, με παραπομπή στην

μείζονα πρόταση του δικανικού του συλλογισμού που παρατίθεται στην σκέψη 5 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως έκρινε ότι α) τα Δημόσιο, όπως και επί θετικών πράξεων, δεν έχει υποχρέωση να ανακαλεί τις παραλείψεις του ακόμη και εάν αυτές είναι παράνομες, σε περίπτωση που έχει παρέλθει η προθεσμία δικαστικής προσβολής τους και β) η σιωπηρή απόρριψη εκ μέρους του Δημοσίου αιτήματος προς ανάκληση/άρση προηγηθείσας παράνομης καταστάσεως δημιουργηθείσας από τούτο, η οποία συνίστατο σε παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, χωρίς υποβολή νέου αιτήματος για παραχώρηση άδειας λειτουργικής ετοιμότητας καζίνο, μετά από προηγούμενο επίκαιρο έλεγχο και υποβολή σχετικής εκθέσεως πιστοποιήσεως, δεν συνιστά παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης αιτιολογίας με αποτέλεσμα να μην υφίσταται εν προκειμένω διαρκής παράλειψη των οργάνων του Δημοσίου να προβούν σε άρση μίας δημιουργηθείσας παράνομης καταστάσεως. Κατά τούτο, η αναιρεσιβαλλόμενη κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, η έναρξη της παραγραφής τοποθετείται χρονικώς στην άπαξ τελεσθείσα εκ μέρους του Δημοσίου το έτος 1999 παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας και όχι σε κάποιο μεταγενέστερο χρονικό σημείο, κατά το οποίο δεν διαγνώσθηκε υπάρχουσα νέα, αυτοτελής, εκτελεστή παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας που θα (ανα)γεννούσε την αποζημιωτική αξίωση της Κοινοπραξίας.

Συνεπώς παραδεκτώς εγείρεται ο υπό στοιχείο 1) λόγος αναιρέσεως, δοθέντος ότι δεν υφίσταται νομολογία του Δικαστηρίου Σας επί του ζητήματος αναλογικής εφαρμογής των όσων ισχύουν για την ανάκληση θετικής διοικητικής πράξεως και τις προϋποθέσεις εκτελεστότητας θετικής διοικητικής πράξεως που εκδίδεται επί αιτήματος ανακλήσεως άλλης διοικητικής πράξεως και επί παραλείψεων οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας. Μόνες συναφείς παρίστανται οι αποφάσεις με αριθμό 3693/2001 και 776/2000 του Δικαστηρίου Σας, οι οποίες εν τούτοις δεν έχουν επιλύσει τα τιθέμενα με την παρούσα αίτηση αναιρέσεως ζητήματα.

Συγκεκριμένα, στην σκέψη 3 της ΣτΕ 3693/2001 και στην σκέψη 4 της ΣτΕ 776/2000 κρίθηκε ότι, εφόσον διοικούμενος υποβάλει αίτημα στην διοίκηση για ρύθμιση συγκεκριμένης εννόμου σχέσεως του (εγγραφή στο μητρώο ασκουμένων του ΔΣ και μετάταξη υπαλλήλου του ΕΚΑΒ αντίστοιχα), παρέλθει άπρακτο τρίμηνο με αποτέλεσμα να στοιχειοθετηθεί παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, επανυποβάλει το αυτό αίτημα και μετά πάροδο τριμήνου προσβάλει εντός εξήντα ημερών την νέα σιωπηρή απόρριψη του αιτήματός του, τότε η τελευταία δεν συνιστά εκτελεστή παράλειψη οφειλόμενης

ενέργειας, λόγω του ότι φέρει βεβαιωτικό χαρακτήρα σε σχέση με της αρχικώς συντελεσθείσα παράλειψη της διοικήσεως να ικανοποιήσει το αίτημά του. Η διαφοροποίηση των εν λόγω δύο αποφάσεων από την εξεταζόμενη περίπτωση, συνίσταται στα εξής:

α) Στις δύο αποφάσεις του Δικαστηρίου Σας εφαρμόζεται η δικονομική διάταξη του άρθρου 45 παρ.4 π.δ. 18/1989 για την εξέταση παραδεκτού ασκήσεως αιτήσεως ακυρώσεως, ενώ εν προκειμένω εφαρμόζεται για την εξέταση συνδρομής των προϋποθέσεων της ουσιαστικού δικαίου διατάξεως του άρθρου 91 ν.2362/1995 και συγκεκριμένα για την εξέταση του χρονικού σημείου γενέσεως της αποζημιωτικής αξιώσεως που υπόκειται σε παραγραφή.

β) Εν προκειμένω η Κοινοπραξία δεν επανήλθε στο αίτημα που είχε υποβάλει στις 30.3.1999 για χορήγηση της εγκρίσεως λειτουργικής ετοιμότητας του Καζίνο, αλλά πληθώρα αιτήσεων για ανάκληση/άρση της παράλειψης οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας του καθ'ου Ελληνικού Δημοσίου, που είχε ήδη συντελεστεί και κρίθηκε ακολούθως δικαστικώς ως παράνομη.

γ) Η υποχρέωση ενεργείας του Δημοσίου προς άρση της προηγηθείσας παραλείψεως του είχε καταστεί πλέον αυτεπάγγελτη, σύμφωνα με όσα λεπτομερώς αναφέρονται κατωτέρω, υπό τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως, σημείο β)δδ)ii.

4) Διότι, η κρίση της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως αντιτίθεται στην πάγια νομολογία του Δικαστηρίου Σας σε σχέση με την εξακολουθητική ζημία, σύμφωνα με την οποία, εάν οι επιζήμιες συνέπειες επέρχονται εξακολουθητικώς με την πάροδο του χρόνου και η επέλευσή τους είναι δυνατόν να προβλεφθεί κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων, δεν γεννάται νέα αξίωση αποζημιώσεως και, επομένως, δεν αρχίζει νέα παραγραφή, εκτός εάν μεταγενεστέρως επήλθαν επιζήμιες συνέπειες, τις οποίες ο ζημιωθείς δεν μπορούσε να προβλέψει κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων, οπότε αρχίζει νέα αυτοτελής παραγραφή. Η νομολογία αυτή, την οποία παραθέτει στην σκέψη 3 η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση (ΣτΕ 988/2012, 1918/2010, 2675/2009, 2607/2006, 2728/2003) έχει διαμορφωθεί με αφορμή αποζημιωτική αξίωση επί τη βάσει παράνομης υλικής ενέργειας της διοικήσεως ή παράνομης παραλείψεως υλικής ενέργειας της διοικήσεως, η οποία προκάλεσε στο μέλλον περαιτέρω επιζήμιες συνέπειες στον παθόντα, την επέλευση των οποίων τούτος, με μέτρο τη συνήθη πορεία των πραγμάτων όφειλε (ή δεν όφειλε) να έχει προβλέψει κατά το χρόνο

γνώσεως του ζημιογόνου γεγονότος. Συγκεκριμένα: η ΣτΕ 988/2012 αφορούσε χειρουργική επέμβαση, η ΣτΕ 1918/2010 τραυματισμό, η ΣτΕ 2675/2009 τραυματισμό, η ΣτΕ 2607/2006 χειρουργική επέμβαση, η ΣτΕ 2728/2003 παράλειψη διαγνώσεως ασθένειας και χειρουργική επέμβαση.

Στις περιπτώσεις αυτές, η παράνομη υλική ενέργεια (ή παράλειψη υλικής ενέργειας) της διοικήσεως επήλθε (εξ ορισμού) άπαξ και κατά τούτο, η συγκεκριμένη νομολογία δεν θα μπορούσε να εφαρμοστεί στην υπό έρευνα περίπτωση, που αφορά αποζημιωτική αξίωση επί τη βάσει παράνομης παραλείψεως οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας (όπως δεν θα μπορούσε να εφαρμοστεί και επί παρανόμου διοικητικής πράξεως). **Τούτο διότι, κατά νομική και λογική αναγκαιότητα η εφαρμογή της στην υπό έρευνα περίπτωση προϋποθέτει την παραδοχή όχι μόνον της εξακολουθητικής επελεύσεως ζημιών στο μέλλον από την άπαξ τελεσθείσα παράνομη υλική ενέργεια της διοικήσεως, αλλά την (στρεβλή) παραδοχή της συνεχιζόμενης, εξακολουθητικής παρανομίας του Δημοσίου στο μέλλον. Για να προβλεφθούν και να ζητηθούν εκ των προτέρων οι μελλοντικές επιζήμιες συνέπειες που απορρέουν από παράνομη διοικητική πράξη ή παράλειψη της διοικήσεως, προϋποτίθεται η παραδοχή (και απόδειξη) ότι θα εξακολουθεί και στο μέλλον η αυτή παρανομία.**

Πράγματι, το νομικό αυτό σφάλμα της αποφάσεως και η αντίθεσή της προς την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου Σας για την εξακολουθητική ζημία καταδεικνύεται και σε αυτήν καθεαυτή τη σκέψη 19 αυτής (σελίδα 24-γραμμές 10-12), δοθέντος ότι το δικάσαν Δικαστήριο απαιτεί μεν να ζητηθούν οι μέλλουσες ζημίες ήδη κατά το χρόνο γνώσεως του αρχικού ζημιογόνου γεγονότος, πλην όμως αναφέρει ότι στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να ελεγχθούν σωρευτικώς οι προϋποθέσεις της ευθύνης προς αποζημίωση, ήτοι παράνομη παράλειψη, ζημία και αιτιώδης σύνδεσμος για τις μελλοντικές ζημίες, ενόψει και των εκ της επελθούσας εν τω μεταξύ νομοθετικής μεταβολής υποχρεώσεων της Κοινοπραξίας προς πλήρωση των προϋποθέσεων λειτουργικής ετοιμότητας του Καζίνο. Η νομολογία του Δικαστηρίου Σας για την κατάφαση υπάρξεως ή όχι περιπτώσεως εξακολουθητικής ζημίας ώστε να αξιολογηθεί αντιστοίχως το ζήτημα της παραγραφής, αναφέρεται αποκλειστικώς και μόνον στο κατά πόσον ο ζημιωθείς μπορούσε, κατά το χρόνο γνώσεως του ζημιογόνου γεγονότος και κατά την συνήθη πορεία των πραγμάτων να προβλέψει την επέλευση των επιζήμιων συνεπειών που επήλθαν μελλοντικώς, χωρίς ασφαλώς σε μία τέτοια περίπτωση να εξετάζονται εκ νέου οι προϋποθέσεις της

αδικοπρακτικής ευθύνης για τις επιζήμιες αυτές συνέπειες οι οποίες είναι δεδομένο ότι απορρέουν από την κριθείσα ως παράνομη αδικοπρακτική συμπεριφορά του Δημοσίου. Εν προκειμένω, και επειδή ακριβώς η αναιρεσιβαλλόμενη απαιτεί εκ των προτέρων μελλοντική πρόγνωση όχι μόνον των επιζήμιων συνεπειών, αλλά και αυτής καθεαυτής της αδικοπρακτικής συμπεριφοράς του Δημοσίου, έκρινε ότι στην περίπτωση αυτή θα χρειαζόταν και έλεγχος συνδρομής σωρευτικής όλων των προϋποθέσεων του άρθρου 105 ΕισΝΑΚ.

Το προφανές αυτό νομικό σφάλμα της αναιρεσιβαλλόμενης είναι και λογικό όμως: παρίσταται άδηλο το πώς το έτος 2004 (χρόνος λήξεως της πενταετούς παραγραφής και των μελλοντικών ζημιών) το δικάσαν δικαστήριο θα μπορούσε να ελέγξει τις προϋποθέσεις της ευθύνης προς αποζημίωση για τα επόμενα του 2004 έτη και μάλιστα πως στην αξιολόγησή του αυτή θα λάμβανε υπόψη τις επελθούσες νομοθετικές μεταβολές οι οποίες δεν είχαν ακόμη συντελεστεί. Η παραδοχή αυτή του δικάζοντος δικαστηρίου πάσχει από πρόδηλο λογικό σφάλμα, αφού ήταν εξ ορισμού αδύνατο το έτος 2004 να ελεγχθεί το αγωγικό αίτημα της Κοινοπραξίας για τις μελλοντικές της ζημίες, υπό το πρίσμα των άγνωστων νομοθετικών μεταβολών που θα λάμβαναν χώρα στο μέλλον.

Περαιτέρω, και λόγω του ότι η κρινόμενη διαφορά υπερβαίνει το ποσό των 40.000 ευρώ (αφορά αποζημίωση συνολικού ύψους 13.869.740,44 ευρώ), η κρινόμενη αίτηση ασκείται παραδεκτώς κατ'άρθρο 53 παρ.4 π.δ. 18/1989.

IV. Λόγοι αναιρέσεως.

1. Εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή των άρθρων 90, 91 ν.2362/1995, 105 ΕισΝΑΚ.

Η αναιρεσιβαλλομένη όπως εκτέθηκε, στην σκέψη 19 αυτής έκρινε τα εξής:

«Η ως άνω συντελεσθείσα παράλειψη του εφεσιβλήτου (30.6.1999) κατέστη οριστική, αφού κατ'αυτής δεν ασκήθηκε αίτηση ακυρώσεως από την εκκαλούσα εντός της προβλεπόμενης στο νόμο προθεσμίας των 60 ημερών, ήτοι οριστικοποιήθηκε στις 15.11.1999 (μετά την αφαίρεση του χρονικού διαστήματος των δικαστικών διακοπών 1.7.1999 έως 15.9.1999). Αφότου δε εκδηλώθηκε το ζημιογόνο γεγονός της ως άνω τελεσθείσας παράνομης παράλειψης οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, η οποία μάλιστα, λόγω μη δικαστικής προσβολής της, κατέστη και οριστική λογιζόμενη ως άρνηση ικανοποίησης του αιτήματος της εκκαλούσας, γεννήθηκε υπέρ της τελευταίας

αξίωση αποζημιώσεως για την όλη ζημία, θετική και αποθετική, παρούσα ή μέλλουσα, η οποία μπορούσε κατά τη συνήθη και κανονική πορεία των πραγμάτων να προβλεφθεί, ενόψει του ότι για τον υπολογισμό της μπορούσαν να ληφθούν υπόψη στοιχεία που παραμένουν αμετάβλητα με την πάροδο των ετών όπως αναλυτικώς αναφέρονται στην εκκαλουμένη απόφαση, αλλά και στοιχεία που ναι μεν στηρίζοντα σε νεότερα δεδομένα, όμως αφορούν μόνο μέρος των παραδοχών επί των οποίων βασίσθηκε η ανάλυση εσόδων και δεν αποτελούν αστάθμητους παράγοντες τέτοιους, που να μην επιτρέπουν μία πρόβλεψη για την εκτίμηση των μελλοντικών οικονομικών καταστάσεων και ταμειακών ροών του Καζίνο, όπως αναφέρεται ειδικότερα στην εκκαλουμένη. Εξυπακούεται δε ότι, για τα αμέσως ανωτέρω αναφερόμενα, θα απαιτείτο και η προϋπόθεση του δικαστικού ελέγχου της συνδρομής σωρευτικώς όλων των προϋποθέσεων της ευθύνης προς αποζημίωση (παράνομη παράλειψη, ζημία και αιτιώδης σύνδεσμος) για τις μελλοντικές ζημίες ενόψει και των, εκ της επελευθέρωσης εν τω μεταξύ νομοθετικής μεταβολής, υποχρεώσεων της εκκαλούσας προς πλήρωση των προϋποθέσεων λειτουργικής ετοιμότητας του καζίνο (εξασφάλιση αδειών καταλληλότητας μετά την παύση ισχύος των εκδοθεισών με τις προϊσχύσασες διατάξεις από 3.7.2004 και εντεύθεν, μεταβολή των συμμετοχών των κοινοπρακτουςών εταιρειών, κλπ). Πρόκειται συνεπώς, εν προκειμένω, περί περιπτώσεων εξακολουθητικής ζημίας, που παρήχθη από την ως άνω παράνομη παράλειψη και απόρριψη της αιτήσεως για την έκδοση μονομερούς εκτελεστής πράξης η οποία ολοκληρώνει τη διοικητική διαδικασία της παραχώρησης και συνεπώς η παραγραφή της εν λόγω αξιώσεως άρχισε για όλες τις ζημίες ενιαίως από τότε που η εκκαλούσα έλαβε γνώση των πρώτων επιζήμιων συνεπειών, που άρχισε να αναδίδει η ως άνω παράλειψη καθώς και του υποχρέου προς αποζημίωση».

Η κρίση αυτή της αναιρεσιβαλλομένης είναι εσφαλμένη για τους εξής επιμέρους λόγους:

α) Διότι, υπήγαγε τα τεθέντα υπόψη της πραγματικά σε λάθος κανόνα δικαίου. Η αξίωση αποζημιώσεως της αναιρεσείσουσας για τα έτη 2005-2007 δεν αποτελεί περίπτωση εξακολουθητικής ζημίας η επέλευση της οποίας έπρεπε να έχει προβλεφθεί κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων από το χρόνο γνώσεως της αρχικώς συντελεσθείσας παραλείψεως του Δημοσίου, αλλά αξίωση που αναγεννάτο κάθε χρόνο, συμπεριλαμβανομένων των ετών 2005-2007, λόγω της συνεχιζόμενης παρανομίας του Δημοσίου, το οποίο δεν χορηγούσε την έγκριση λειτουργικής ετοιμότητας του Καζίνο. Κατά τούτο, η αναιρεσιβαλλομένη εσφαλμένα ερμήνευσε και εφάρμοσε εν προκειμένω τις

διατάξεις των άρθρων 91 ν.2362/1995 και 105 ΕισΝΑΚ κρίνοντας ότι η αξίωση αποζημιώσεως της αναιρεσείουσας αφορά ζημία που μπορούσε να προβλεφθεί από το έτος 1999, με αποτέλεσμα να είχε γεννηθεί κατά το χρονικό αυτό σημείο και άρα η έναρξη της παραγραφής να τοποθετείται τότε. **Η αξίωση αποζημιώσεως της αναιρεσείουσας για τη ζημία που υπέστη τα έτη 2005-2007 και είναι απότοκος της αρχικής παραλείψεως του Δημοσίου που συντελέσθηκε το έτος 1999, αναγεννόταν κάθε αντίστοιχο έτος, λόγω της διαρκούς παρανομίας των οργάνων του Δημοσίου, με αποτέλεσμα από τις 31.12.2005, τις 31.12.2006 και τις 31.12.2007 να τρέχει νέα αυτοτελής πενταετής παραγραφή για την ζημία που υπέστη η αναιρεσείουσα κατά το αντίστοιχο οικονομικό έτος (βλ. ΣτΕ 1214/2002 σκ.14).**

β) Διότι, η αναιρεσιβαλλομένη ερμηνεύει εσφαλμένως το άρθρο 91 ν.2362/1995 και ειδικώς το ζήτημα του χρονικού σημείου γενέσεως της επίμαχης αξιώσεως αποζημιώσεως της αναιρεσείουσας ώστε να εκκινήσει ο χρόνος της παραγραφής. Επί παραλείψεως συγκεκριμένα, η αξίωση γεννάται από της διαπράξεως της παραληπτέας πράξεως, ενώ **αντιθέτως επί αξιώσεως που τείνει σε διαρκή παράλειψη και η προσβολή επαναλαμβάνεται στο μέλλον, η παραγραφή αρχίζει από την επελθούσα τελευταία προσβολή (βλ.Γεωργιάδη-Σταθόπουλο, Αστικώς Κώδιξ, Αρ.251).** Κατά τούτο, όσο εξακολουθεί το Δημόσιο να παρανομεί, η αξίωση αποζημιώσεως δεν μπορεί να θεωρηθεί γεγεννημένη από το χρονικό σημείο γνώσεως του αρχικού ζημιογόνου γεγονότος, αλλά από τα μεταγενέστερα χρονικά σημεία που εξακολουθεί υφιστάμενη η ζημιογόνος, παράνομη κατάσταση. Τούτο επιβεβαιώνεται από τα εξής:

αα) Από την με αριθμό 1214/2002 απόφαση του Δικαστηρίου Σας που στην σκέψη 14 έκρινε ακριβώς ότι η αξίωση αποζημιώσεως που έχει ως απότοκο παράνομη διοικητική πράξη δεν γεννάται κατά το χρονικό σημείο εκδόσεως της αρχικής αυτής πράξεως, αλλά αναγεννάται κάθε έτος που το Δημόσιο εξακολουθεί να παρανομεί, από το τέλος καθενός εκ των οποίων αρχίζει να τρέχει νέα αυτοτελής παραγραφή. Η απόφαση αυτή αφορούσε αποζημιωτική αξίωση του άρθρου 105 ΕισΝΑΚ.

ββ) Από την πάγια νομολογία του Αρείου Πάγου που προπαρατέθηκε **(292/2016 1604/2014, 1730/2010, 832/2008)**. Χαρακτηριστική η ΑΠ 832/2008 που εξαφάνισε την εφετειακή απόφαση για παράβαση κατ'ουσίαν διατάξεων νόμου, κρίνοντας τα εξής:

«Μολονότι δε το Εφετείο δέχεται ότι η ζημία του ενάγοντος για την οποία ζήτησε αποζημίωση με την άνω δεύτερη αγωγή του, **προκλήθηκε από την υπαίτια διατήρηση και μη άρση της ζημιογόνου κατάστασης**, (κατασκευής του αναχώματος και μη τοποθέτησης σωληνώσεων απορροής των ομβρίων υδάτων), δέχεται περαιτέρω ότι η προς αποζημίωση αξίωση του ενάγοντα και για τις καλλιεργητικές περιόδους 1998 έως 2002, που ζητούσε με την ένδικη από 13.12.2001 αγωγή του, αποτελεί **μέλλουσα προβλεπτή ζημία που προκλήθηκε από την αρχικώς τελεσθείσα και ολοκληρωθείσα το έτος 1995 παράνομη και υπαίτια κατασκευή του αναχώματος**, ακολούθως δε δέχτηκε την περί πενταετούς παραγραφής ένσταση των εναγομένων, δεχόμενο ότι αφού από την άνω αρχική πράξη του έτους 1995 μέχρι και την άσκηση της αγωγής είχε παρέλθει πενταετία, συμπληρωθείσα πριν την άσκηση της αγωγής και δη όσον αφορά τον εναγόμενο Ο.Σ.Ε. την 30.12.2000, όσον δε αφορά την εναγομένη εργολάβο την 30.10.2000, απέρριψε την αγωγή για το λόγο αυτό. Έτσι όμως που έκρινε το Εφετείο, παραβίασε με εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή τις ουσιαστικού δικαίου διατάξεις των άρθρων 90 παρ. 1 και 91 ν. 2362/1995 και άρθρου 937 ΑΚ, υποπίπτοντας στην από το άρθρο 559 αρ.1 ΚΠολΔ πλημμέλεια, δεχόμενο εσφαλμένως ότι η προς αποζημίωση αξίωση του ενάγοντος, για ζημία που προκλήθηκε από την διατηρηθείσα και υπαιτίως μη αρθείσα, και κατά το μετά την τέλεση της αρχικώς τελεσθείσας και ολοκληρωθείσας ζημιογόνου πράξεως, διάστημα αποτελεί αποζημίωση για μέλλουσα ζημία που προκλήθηκε από την αρχική πράξη, υποκείμενη σε πενταετή παραγραφή, αρχομένη από του χρόνου που η πράξη εκείνη έλαβε χώρα και ο ενάγων έλαβε γνώση της ζημιογόνου εκείνης πράξεως και του υπαιτίου».

Στην υπό έρευνα περίπτωση η αναιρεσιβαλλόμενη υπέπεσε ακριβώς στο ίδιο σφάλμα κατά την ερμηνεία και εφαρμογή του άρθρου 91 ν.2362/1995 σε συνδ. με το άρθρο 105 ΕισΝΑΚ. Τούτο καθίσταται σαφές άλλωστε από το γεγονός ότι υφίσταται εσωτερική αντίφαση εντός της σκέψεως 19 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως που εντοπίζεται στο εξής:

Ενώ δέχεται το δικάσαν Δικαστήριο ότι η αξίωση της αναιρεσειούσας αποτελεί μελλοντική ζημία που ερείδεται στην αρχικώς τελεσθείσα παράλειψη του έτους 1999 και κατά τούτο γεννήθηκε ήδη από τότε, ακολούθως (στην σελίδα 24 γραμμή 12) δέχεται ότι για την εξέταση της εν λόγω μελλοντικής αξιώσεως θα έπρεπε να ερευνηθούν σωρευτικώς όλες οι προϋποθέσεις προς αποζημίωση, με αποτέλεσμα να δέχεται ακριβώς ότι η μελλοντική αυτή ζημία

αποτελεί απότοκο νέας αδικοππρακτικής συμπεριφοράς και όχι της αρχικώς τελεσθείσας. Γι'αυτό ακριβώς και απαιτεί τον αυτοτελή έλεγχο συνδρομής των προϋποθέσεων του άρθρου 105 ΕισνΑΚ για το εν λόγω αγωγικό αίτημα.

γγ) Από την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου Σας που έχει διαμορφωθεί επί αγωγών από παράνομη αποστρατεία στρατιωτικών υπαλλήλων και από παράνομη παράλειψη αναδρομικού διορισμού δημοσίων υπαλλήλων. **Στις αποφάσεις αυτές το Δικαστήριό Σας έχει κρίνει ότι, μέχρι να συμμορφωθεί πλήρως η διοίκηση προς την οικεία δικαστική απόφαση, δεν θεωρείται γεγεννημένη η αξίωση του ενάγοντος.**

Συγκεκριμένα, με πάγια νομολογία του το Δικαστήριό Σας (ΣτΕ 1147/2014, 4387/2014, 2804/2013, 1147/2014, 1273/2013, 4344/2012) έχει κρίνει ότι σε περίπτωση παράνομης αποστρατείας προσώπου, **η αξίωσή του προς αποζημίωση δε γεννάται μέχρι να εκδοθεί το προεδρικό διάταγμα αποκαταστάσεώς του στην υπηρεσία.** Στην περίπτωση δηλαδή παράνομης αποστρατείας, ο χρόνος της παραγραφής αρχίζει από την επομένη της εκδόσεως του ευνοϊκού αποκαταστατικού διατάγματος και όχι από το χρόνο θέσεως του προσώπου σε αυτεπάγγελτη αποστρατεία ούτε από το χρόνο δημοσιεύσεως της σχετικής ακυρωτικής αποφάσεως του ΣτΕ.

Ομοίως, το Δικαστήριό Σας έχει κρίνει ότι **ως γένεση της αξιώσεως για την έναρξη της παραγραφής θεωρείται το χρονικό σημείο κατά το οποίο η Διοίκηση συμμορφούμενη προς το περιεχόμενο δικαστικής αποφάσεως προβαίνει στην αναδρομική κατάταξη του δικαιωθέντος στην επίμαχη θέση** (ΣτΕ 1284/2013, 4016/2012, 300/2010)

Από την ανωτέρω νομολογία του Δικαστηρίου Σας επιβεβαιώνεται το ότι το άρθρο 91 ν.2362/1995 έχει την έννοια ότι η αξίωση αποζημιώσεως προσώπου δεν γεννάται, **όσο το Δημόσιο εξακολουθεί να παρανομεί και δεν αποκαθιστά την νομιμότητα, με αποτέλεσμα να μην αρχίζει η κατά το άρθρο 90 ν.2362/1995 πενταετής παραγραφή.**

δδ) Από την νομολογία του Δικαστηρίου Σας για την εξακολουθητική ζημία που ήδη προπαρατέθηκε. Στις αποφάσεις αυτές δεν ετίθετο ζήτημα εξακολουθητικής παρανομίας του Δημοσίου εις το μέλλον, αλλά εξακολουθητικής επελεύσεως ζημιών από άπαξ τελεσθείσα παράνομη υλική ενέργεια ή παράλειψη υλικής ενέργειας του Δημοσίου. **Η αναιρεσιβαλλόμενη εσφαλμένα υπάγει τα ένδικα πραγματικά περιστατικά στον εν λόγω κανόνα δικαίου, δεδομένου ότι στη συγκεκριμένη κρίση υφέρπει κατά**

νομική και λογική αναγκαιότητα η παραδοχή ότι το Δημόσιο θα εξακολουθεί να παρανομεί στο μέλλον. Τούτο διότι, εάν δεν στηριζόταν (εμμέσως) η αναιρεσιβαλλόμενη στην παραδοχή της εξακολουθητικής παρανομίας του Δημοσίου στο μέλλον, δε θα στοιχειοθετείτο καν αξίωση αποζημιώσεως της Κοινοπραξίας για τα έτη 2005-2007. Εάν δηλαδή είχε αρθεί η παράλειψη που συντελέστηκε το έτος 1999 και χορηγούσε ο Υπουργός την έγκριση λειτουργικής ετοιμότητας του Καζίνο, αξίωση αποζημιώσεως για τα έτη 2005-2007 δεν θα υπήρχε. Τούτο αποδεικνύει σαφώς το υπαγωγικό σφάλμα της αναιρεσιβαλλόμενης, αφού εάν η ζημία της αναιρεσείσουσας για τα έτη 2005-2007 ήταν επιζήμια συνέπεια της αρχικής παραλείψεως θα υφίστατο ανεξαρτήτως του εάν το Δημόσιο εξακολουθούσε ή όχι να παρανομεί στο μέλλον, όπως ακριβώς συνέβη με τις επιζήμιες συνέπειες που απέρρεαν από τραυματισμούς και χειρουργικές επεμβάσεις στις ΣΤΕ 988/2012, 1918/2010, 2675/2009, 2607/2006, 2728/2003, οι οποίες όντως απέρρεαν από το αρχικό ζημιογόνο γεγονός, χωρίς να επηρεάζει την κρίση αυτή η μεσολαβείσα συμπεριφορά του Δημοσίου.

Η παραδοχή αυτή της αναιρεσιβαλλομένης που αναγκαίως υφέρπει στο δικανικό συλλογισμό της σκέψεως 19 του δικάσαντος Δικαστηρίου (και μάλιστα είχε διατυπωθεί ρητώς στην πρωτόδικη απόφαση, σκέψη 13) είναι ασφαλώς προδήλως εσφαλμένη για τους εξής επιμέρους λόγους:

i) Η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση δεν επιλύει το για πόσο χρονικό διάστημα στο μέλλον μπορεί ο ενάγων στην αρχική αγωγή του να πιθανολογεί ότι το εναγόμενο Ελληνικό Δημόσιο θα εξακολουθήσει να παρανομεί. **Το άτοπιο αυτού του κριτηρίου παραδοχής παρίσταται αντιληπτό από το ότι θα μπορεί ο ενάγων να ισχυρίζεται ότι η παρανομία θα εξακολουθήσει για δέκα, είκοσι έτη κ.ο.κ. επ'άπειρον με αποτέλεσμα να αξιώνει ισόχρονη αποζημίωση.**

ii) Η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση δεν επιλύει το μέτρο αξιολογήσεως της δυνατότητας του ενάγοντος να πιθανολογήσει την μελλοντική, συνεχιζόμενη παρανομία. Η απόφαση αναφέρεται σε μελλοντικές νομοθετικές μεταβολές που θα λαμβάνονταν υπόψη για την εξέταση συνδρομής των προϋποθέσεων του άρθρου 105 ΕισΝΑΚ, κάτι προδήλως αδύνατο, αφού δεν αιτιολογείται το πώς το έτος 2004 το Δικαστήριο θα μπορούσε να γνωρίζει τί νομοθετικές μεταβολές θα είχαν εμφολωρήσει μέχρι τα έτη 2005-2007, για τα οποία θα ζητείτο αποζημίωση.

iii) Η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση δεν επιλύει το πώς συμβιβάζεται η παραδοχή αυτή με την αρχή της νομιμότητας, το κράτος δικαίου και τη συνταγματική υποχρέωση της διοικήσεως να συμμορφώνεται στις δικαστικές αποφάσεις. Η κρίση αυτή της αναιρεσιβαλλομένης που επιρρίπτει στον ενάγοντα το βάρος να προβλέψει και να επικαλεσθεί την μελλοντική, διαρκή παρανομία του Δημοσίου ήδη κατά το χρόνο συντελέσεως της αρχικής παραλείψεως **ισοδυναμεί στην πραγματικότητα με την (στρεβλή) παραδοχή ότι το Δημόσιο κατ'αρχήν εάν παρανόμησε άπαξ θα εξακολουθήσει να παρανομεί, ουδέποτε θα αποκαταστήσει τη νομιμότητα και ουδέποτε θα συμμορφωθεί στις δικαστικές αποφάσεις.** Η βασική αυτή (στρεβλή) παραδοχή από την οποία εκκινεί η αναιρεσιβαλλόμενη ανάγεται σε κανόνα, δημιουργώντας αντίστοιχη δικονομική υποχρέωση του ενάγοντος, η μη συμμόρφωση προς την οποία οδηγεί σε απώλεια/παραγραφή ουσιαστικής αξιώσεως.

iv) Η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση δεν επιλύει το πώς θα ήταν ορισμένη και νόμω βάσιμη μία τέτοια αγωγή για το κονδύλι των μελλοντικών ζημιών, αφού κατά την παραδοχή αυτή του δικάσαντος Δικαστηρίου η Κοινοπραξία το έτος 2004 όφειλε να ασκήσει αγωγή ζητώντας αποζημίωση για όλες τις μελλοντικές ζημίες οι οποίες δε θα ήταν όπως εξετέθη απότοκος της αρχικής παραλείψεως, αλλά της συνεχιζόμενης παράνομης παραλείψεως του Ελληνικού Δημοσίου που έπρεπε να πιθανολογηθεί ότι κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων θα συντελείτο στο μέλλον και μάλιστα χωρίς κανένα χρονικό περιορισμό. Η παραδοχή αυτή εν τούτοις έρχεται σε πλήρη αντίθεση με το δόγμα του δικαίου της αποζημιώσεως τόσο του ιδιωτικού όσο και του δημοσίου, **σύμφωνα με το οποίο νόμιμο λόγο της αδικοπρακτικής ευθύνης αποτελεί η αδικοπραξία, η οποία προϋποθέτει κατά νομική και λογική αναγκαιότητα πράξη, ως εξωτερική συμπεριφορά, που επιφέρει κάποια μεταβολή στον έξω κόσμο.** Μελλοντική και κατά πιθανολόγηση παράνομη συμπεριφορά άλλου προσώπου δεν ιδρύει νόμιμο λόγο ευθύνης στο δικαίό μας. Μία τέτοια αγωγή εκτός του νόμω αβασίμου της, θα απορριπτόταν μετά βεβαιότητας λόγω **πραγματικής αοριστίας**, αφού είναι αδύνατο να περιγραφούν με ορισμένο, ακριβή και συγκεκριμένο τρόπο τα πραγματικά περιστατικά που θα λάβουν χώρα στο μέλλον ώστε να θεμελιωθεί από τον ενάγοντα η μελλοντική, συνεχιζόμενη παράνομη συμπεριφορά του εναγομένου Ελληνικού Δημοσίου και η μελλοντική αιτιώδης συνάφειά της με την μελλοντική ζημία. Πολλώ δε μάλλον, που μια τέτοια αγωγή θα ήταν απαράδεκτη και υπό το πρίσμα του άρθρου 74 ΚΔΔικ, ως αγωγή τελούσα

υπό αίρεση. Τούτο διότι, η ευδοκίμηση μίας τέτοιας αγωγής της Κοινοπραξίας που θα ασκείτο το 2004 θα εξαρτάτο από γεγονός μέλλον και αβέβαιο, ήτοι την μελλοντική, συνεχιζόμενη παράνομη συμπεριφορά του Ελληνικού Δημοσίου. Ούτως, με την αγωγή της η Κοινοπραξία το 2004 θα ζητούσε τις μελλοντικές ζημίες που θα υφίστατο, **υπό την αίρεση ότι θα συνεχιζόταν και στο μέλλον η παράνομη παράλειψη του Ελληνικού Δημοσίου να ολοκληρώσει την διοικητική διαδικασία με την έγκριση της λειτουργικής ετοιμότητας του Καζίνο.**

γ) Διότι, ενδεχόμενη αποδοχή της απόψεως του δικάσαντος Εφετείου περί του χρόνου ενάρξεως της παραγραφής θα ήταν αντίθετη προς διατάξεις προστασίας θεμελιωδών δικαιωμάτων, τόσο σε συνταγματικό όσο και σε διεθνές επίπεδο. Συγκεκριμένα:

αα) Η αποδοχή της ενστάσεως παραγραφής από το δικάσαν Δικαστήριο στηριζόμενη, όπως ανωτέρω κατεδείχθη σε εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή του άρθρου 91 ν.2362/1995 σε περίπτωση εξακολουθητικής αδικοπραξίας του Δημοσίου, σε εσφαλμένη υπαγωγή των κρίσιμων πραγματικών περιστατικών στον κανόνα της εξακολουθητικής ζημίας έναντι αυτού της εξακολουθητικής αδικοπραξίας και σε εσφαλμένη ερμηνεία των άρθρων 105 ΕισΝΑΚ και 91 ν.2362/1995 καθώς επίσης και ερχόμενη σε αντίθεση τόσο με την νομολογία του Δικαστηρίου σας (βλ. ΣτΕ 1214/2002) όσο και με την πάγια νομολογία του Αρείου Πάγου ως προς την έναρξη της παραγραφής σε περίπτωση εξακολουθητικής αδικοπραξίας (βλ. Α.Π. ενδεικτικά 292/2016 1604/2014, 1730/2010, 832/2008), **περιορίζει κατά τρόπο μη συνταγματικώς επιτρεπτό και προσβάλλει το δικαίωμα δικαστικής προστασίας** της Κοινοπραξίας και καθιστά την **δίκη**, για όλους τους ανωτέρω εκτεθέντες λόγους, **μη δίκαιη**, κατά παράβαση του άρθρου 20 παρ. 1 συντ. και άρθρο 6 παρ. 1 ΕΣΔΑ. Ειδικότερα, όπως ανωτέρω ενδελεχώς κατεδείχθη, η αποδοχή της ενστάσεως παραγραφής συνεπάγεται σειρά νομικών και λογικών ατοπημάτων, τα οποία δεν συνάδουν με το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας. Δεν είναι δυνατόν να απαιτείται από τον διοικούμενο να πιθανολογήσει το χρονικό διάστημα κατά το οποίο θα διατηρηθεί στο μέλλον μια παράνομη συμπεριφορά του Δημοσίου, η οποία τον ζημιώνει, και να μπορέσει να προσδιορίσει, και μάλιστα επακριβώς την ζημία, την οποία θα υποστεί στο μέλλον, ώστε να διεκδικήσει δικαστικώς αντίστοιχη αποζημίωση, χωρίς η αγωγή του να απορριφθεί ως αόριστη. Ούτε είναι δυνατόν να προβλέψει ενδεχόμενες νομοθετικές μεταβολές. Κατά συνέπεια ο χρόνος της παραγραφής δεν μπορεί

να θεωρηθεί ότι αρχίζει να τρέχει αποκλειστικά και μόνον από το πρώτο ζημιογόνο γεγονός. Η παραδοχή της απόψεως αυτής προσβάλλει κατάφωρα το θεμελιώδες δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας.

ββ) Η σύμφωνα με τα ανωτέρω μη νόμιμη ένσταση παραγραφής, εφόσον ήθελε γίνει αποδεκτή, οδηγεί σε **παράνομη προσβολή της ιδιοκτησίας και της περιουσίας** της αναιρεσείουσας Κοινοπραξίας κατά παράβαση του άρθρου 17 παρ. 1 Συντ., του άρθρου 17 του Χάρτη των Θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του άρθρου 1 παρ. 1 του Πρώτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ.

Ανεξάρτητα δε από την λιγότερο θεωρητική και κυρίως νομολογιακή διαμάχη ως προς την «συνταγματική» έννοια της ιδιοκτησίας (βλ. ενδεικτικά Α.Π. 6/2007 [προστασία ενοχικών αξιώσεων με βάση το άρθρο 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου ΕΣΔΑ και το άρθρο 17 Συντ.]) ενώ, αντιθέτως, το ΣτΕ επί μακρόν [βλ. λ.χ. ΣτΕ 1882/2003] εδέχετο ότι αντικείμενο προστασίας του άρθρου 17 Συντ. αποτελούν κατά πάγια νομολογία {μόνον} τα εμπράγματα δικαιώματα, σχετικά πρόσφατα όμως αφήνει το ζήτημα ανοικτό (βλ. ενδεικτικά ΟΛΣτΕ 668/2012 [Σκέψη 35. ... Περαιτέρω, με τα ανωτέρω δεδομένα δεν συντρέχει περίπτωση παραβίασεως ούτε του προστατευόμενου την ιδιοκτησία άρθρου 17 του Συντάγματος, ανεξαρτήτως αν η ιδιοκτησία κατά το εν λόγω άρθρο έχει ή όχι την αυτή έννοια με την κατά το άρθρο 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου περιουσία,..], βέβαιο είναι ότι, όπως έχει άλλωστε δεχθεί και ο Άρειος Πάγος (40/1998) συνταχθείς με την πάγια νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, στην έννοια της προστατευόμενης ιδιοκτησίας-περιουσίας υπάγονται **όλα τα «δικαιώματα με περιουσιακό χαρακτήρα» και τα «κεκτημένα οικονομικά συμφέροντα» και ακόμη και απαιτήσεις όπως αυτές από αδικοπραξία για καταβολή αποζημίωσης ή χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης.**

δ) Διότι, και υπό την εκδοχή ότι εν προκειμένω ορθώς έτυχε εφαρμογής ο κανόνας της εξακολουθητικής ζημίας, τούτος και πάλι εφαρμόστηκε εσφαλμένως. Τούτο δε διότι, η ζημία της αναιρεσείουσας για τα έτη 2005-2007 δεν μπορούσε να προβλεφθεί κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων το έτος 2004, ενόψει του ότι αφ'ενός μεν θα έπρεπε τότε να πιθανολογηθεί ότι ο αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ μελλοντικής ζημίας και αρχικής παραλείψεως δε θα διακοπεί (βλ. την ανάλυση ανωτέρω υπό στοιχείο β) αφ'ετέρου δε όπως δέχεται και η αναιρεσιβαλλόμενη, ο υπολογισμός της ζημίας ετών 2005-2007 έγινε επί τη βάσει νεότερων δεδομένων τα οποία εξ ορισμού δεν μπορούσαν

να προβλεφθούν το έτος 2004 και να καταστήσουν ορισμένο το αίτημα των μελλοντικών ζημιών. Το γεγονός ότι τα νεότερα αυτά δεδομένα αφορούν μέρος μόνον των παραδοχών στις οποίες στηρίχθηκε η ανάλυση εσόδων εξ ορισμού καθιστά μη προβλεπτή την μελλοντική ζημία της αναιρεσείουσας (αφού μεταβάλλει έστω και εν μέρει την οικεία ανάλυση και άρα το αποτέλεσμα της) και η σχετική κρίση του δικάσαντος Δικαστηρίου δεν εξαρκεί για να θεωρηθεί τούτη απρόβλεπτη κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων, τη στιγμή που μάλιστα είχαν ήδη λειτουργήσει τα υπόλοιπα Καζίνο και δημοσίευσαν σχετικές οικονομικές καταστάσεις, επηρεάζουσες την μελλοντική οικονομική κατάσταση και τις ταμειακές ροές της αναιρεσείουσας.

Με τα δεδομένα, αυτά, η προσβαλλόμενη απόφαση που στη σκέψη 19 αυτής δέχθηκε ότι συντρέχει εν προκειμένω περίπτωση εξακολουθητικής ζημίας, με αποτέλεσμα η γέννηση της αξιώσεως της αναιρεσείουσας για την μέλλουσα ζημία της να τοποθετείται το έτος 1999 και άρα να θεωρείται παραγεγραμμένη είναι αναίρετά για εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 90, 91 ν.2362/1995 και 105 ΕισΝΑΚ.

2. Εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή του άρθρου 91 ν.2362/1995 σε συνδ. με το άρθρο 45 π.δ. 18/1989.

Όπως εξετάθη, στην σκέψη 19 το δικάσαν Δικαστήριο προκειμένου να απορρίψει τον πρώτο λόγο εφέσεως της Κοινοπραξίας, σύμφωνα με τον οποίο υφίσταται εν προκειμένω διαρκής παράλειψη του Δημοσίου, συνιστάμενη στην μη άρση της δημιουργηθείσας παράνομης καταστάσεως που προκλήθηκε από την συντέλεση της αρχικής παραλείψεως του έτους 1999, εξέτασε το εάν στοιχειοθετήθηκε στην υπό έρευνα περίπτωση αυτοτελής, εκτελεστή παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας. Συγκεκριμένα, η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση έκρινε τα εξής:

«Περαιτέρω, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος ο λόγος της κρινόμενης έφεσης περί διαρκούς παράνομης παράλειψης των οργάνων του εφεσιβλήτου να προβούν σε άρση μιας δημιουργηθείσας παράνομης κατάστασης. Και τούτο, διότι, όπως εκτέθηκε αναλυτικά στην πέμπτη (5^η) σκέψη, το εφεσίβλητο δεν είχε υποχρέωση να ανακαλέσει την παράλειψή του, ακόμη και αν αυτή ήταν παράνομη, εφόσον είχε παρέλθει κατά τα προαναφερθέντα, η κατά νόμο προθεσμία προσβολής της, ενώ η σιωπηρή απόρριψη εκ μέρους του εφεσιβλήτου οποιουδήποτε αιτήματος για ανάκληση (άρση) της δημιουργηθείσας παράνομης κατάστασης, χωρίς υποβολή νέου αιτήματος για παραχώρηση άδειας λειτουργικής ετοιμότητας μετά προηγούμενο επίκαιρο

έλεγχο και υποβολή σχετικής έκθεσης πιστοποίησης δεν συνιστά νέα παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας. Με τα ως άνω δεδομένα, είναι νόμιμη η κρίση της εκκαλουμένης απόφασης περί παραγραφής των ένδικων αξιώσεων, έστω και με διαφορετική, εν μέρει ορθή, αιτιολογία και ανεξαρτήτως της ειδικότερης πλημμέλειάς της ως προς τη διατύπωση ότι «μπορούσε να πιθανολογηθεί το χρονικό διάστημα, κατά το οποίο θα διατηρείτο στο μέλλον η παρανομία (παράλειψη αποκατάστασης της νομιμότητας από τα αρμόδια κρατικά όργανα), λόγω της μακράς αδράνειας και της συνεχιζόμενης κωλυσιεργίας της Διοίκησης».

Η κρίση αυτή της αναιρεσιβαλλόμενης είναι εσφαλμένη για τους εξής επιμέρους λόγους:

α) Διότι, **νομικά κρίσιμο για την εύρεση του χρονικού σημείο γενέσεως της αποζημιωτικής αξιώσεως της Κοινοπραξίας και την έναρξη της παραγραφής της κατ'άρθρο 91 ν.2362/1995 δεν είναι η διάγνωση του εάν η άρνηση του Δημοσίου να άρει την συντελεσθείσα παράλειψή του συνιστά αυτοτελή, εκτελεστή παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας.** Το γεγονός ότι το δικάσαν Δικαστήριο έκρινε αναγκαίο το να διαγνώσει το εάν η συνεχιζόμενη παρανομία του Δημοσίου, που εκδηλωνόταν δια της μη άρσεως της συντελεσθείσας παραλείψεως, μπορούσε να αποτελέσει παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας υπό την έννοια του άρθρου 45 παρ.4 π.δ. 18/1989, προκειμένου να εξετάσει ακολούθως το εάν η αξίωση αποζημιώσεως της Κοινοπραξίας είχε γεννηθεί από το χρονικό σημείο που κατέστη οριστική η νέα αυτή παράλειψη και άρα να υπολογίσει από τότε την έναρξη της παραγραφής, στηρίζεται σε εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή του άρθρου 91 ν.2362/1995. **Εφόσον η αποζημιωτική αξίωση προσώπου αποτελεί απότοκο αρχικώς τελεσθείσας παράνομης παραλείψεως του Δημοσίου η οποία εξακολουθεί υφιστάμενη και δεν αίρεται, τότε η αποζημιωτική αξίωση αναγεννάται όσο διαρκεί η παράνομη αυτή συμπεριφορά του Δημοσίου και δεν απαιτείται η ανεύρεση κάποιας πρόσθετης και αυτοτελούς έναντι της αρχικώς τελεσθείσας εκτελεστής παραλείψεως οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας υπό την έννοια του άρθρου 45 παρ.4 π.δ. 18/1989.** Τούτο κρίθηκε από την με αριθμό 1214/2002 απόφαση του Δικαστηρίου Σας στην περίπτωση που η αποζημιωτική αξίωση ερείδεται σε θετική διοικητική πράξη με βάση την οποία το Δημόσιο εξακολουθούσε και μετά την έκδοσή της να παρανομεί, χωρίς να απαιτηθεί η ανεύρεση κάποιας πρόσθετη θετικής διοικητικής πράξεως έναντι της αρχικής,

από την οποία να αρχίζει η παραγραφή. Το δικάσαν Δικαστήριο που έκρινε το αντίθετο ερμήνευσε και εφάρμοσε εσφαλμένα το άρθρο 91 ν.2362/1995.

β) Διότι, ακόμη και εάν ήθελε θεωρηθεί ότι για να μην κριθεί εν προκειμένω παραγεγραμμένη η αξίωση της αναιρεσείουσας, έπρεπε να υπάρξει κάποια νέα, αυτοτελής παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, τότε και πάλι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι αναιρετέα. Τούτο διότι, η νομική αξιολόγηση της παραλείψεως του Δημοσίου να άρει μια προηγούμενη παράνομη κατάσταση που το ίδιο δημιούργησε επί τη βάση των κανόνων που ισχύουν για τις θετικές διοικητικές πράξεις είναι εσφαλμένη. Και τούτο για τους εξής επιμέρους λόγους:

αα) Διότι, ουδέποτε τούτο έχει κριθεί από το Δικαστήριό Σας. Η νομολογία του Δικαστηρίου Σας της οποίας γίνεται μνεία στην σκέψη 5 της αναιρεσιβαλλόμενης αναφέρεται ρητώς σε θετικές διοικητικές πράξεις και όχι σε παραλείψεις.

ββ) Διότι, βασικός δικαιολογητικός λόγος για τον οποίο η διοίκηση έχει διακριτική ευχέρεια να ανακαλεί τις θετικές διοικητικές πράξεις που εκδίδει είναι το τεκμήριο νομιμότητας με το οποίο τούτες είναι εξοπλισμένες. Στην περίπτωση των παραλείψεων δεν συντρέχει ο συγκεκριμένος δικαιολογητικός λόγος.

γγ) Διότι, η εφαρμογή της δικονομικής διατάξεως του άρθρου 45 π.δ. 18/1989 για την αξιολόγηση των κρίσιμων πραγματικών περιστατικών σε ένα ουσιαστικού δικαίου ζήτημα, ήτοι αυτό του χρόνου γενέσεως της αξιώσεως αποζημιώσεως της αναιρεσείουσας για την έναρξη της κατ'άρθρο 91 ν.2362/1995 παραγραφής είναι εσφαλμένη.

δδ) Διότι, ανεξαρτήτως των ανωτέρω, η άρση της παραλείψεως ήταν εν προκειμένω υποχρεωτική για το Δημόσιο, χωρίς την ανάγκη επανυποβολής αιτήματος για παραχώρηση άδειας λειτουργικής ετοιμότητας εκ μέρους της Κοινοπραξίας, μετά προηγούμενο επίκαιρο έλεγχο και υποβολή σχετικής εκθέσεως πιστοποίησεως. Η υποχρέωση αυτεπάγγελτης ενεργείας του Δημοσίου προς άρση της δημιουργηθείσας παρανόμου καταστάσεως θεμελιούται στα εξής:

ι) Είχε από το έτος 2008 και ακολούθως από το έτος 2013 διαγνωσθεί τελεσιδίκως και αμετακλήτως αντίστοιχα με τις με αριθμό 13594/2008 1185/2013 αποφάσεις του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών και του Δικαστηρίου

Σας, έστω και παρεμπιπτόντως ο παράνομος χαρακτήρας της αρχικώς τελεσθείσας παραλείψεως του Δημοσίου.

ii) Είχε υποβληθεί πλήθος εγγράφων της αρμόδιας Διευθύνσεως Εποπτείας Καζίνο προς τον Υπουργό για την λειτουργική ετοιμότητα του Καζίνο, από την περιέλευση των οποίων καθίστατο υποχρεωτική η χορήγηση της άδειας λειτουργικής ετοιμότητάς του. Πρόκειται για τις με αριθμό 83/14.2.2007, 115/24.5.2007 και 9407/6.6.2007 έγγραφες προτάσεις-ενημερώσεις στις οποίες αναφέρεται και η σκέψη 15 της αναιρεσιβαλλόμενης. Επιβεβαίωση της υποχρέωσης αυτεπάγγελτης ενεργείας του Υπουργού αποτελεί και το με αριθμό 12564/23.9.2011 έγγραφο της Διευθύνσεως Καζίνο προς την αναιρεσείσουσα.

iii) Το ίδιο το Δημόσιο είχε δημιουργήσει την παράνομη και αμετακλήτως κριθείσα ως ζημιογόνο κατάσταση, με αποτέλεσμα να είχε αυτεπάγγελτη υποχρέωση προς άρση της.

iv) Ουδεμία μεταβολή επί των πραγματικών και νομικών δεδομένων είχε χωρήσει ώστε να ανακύπτει ανάγκη υποβολή νέου αιτήματος της Κοινοπραξίας προς χορήγηση άδειας λειτουργικής ετοιμότητας και νέου επίκαιρου ελέγχου των δικαιολογητικών που συνόδευαν το αίτημά της για χορήγηση άδειας λειτουργικής ετοιμότητας. Τούτο δεν προτάθηκε από το Δημόσιο, ούτε βεβαιώνεται σε κάποιο έγγραφο ως λόγος μη άρσεως της παρανόμου καταστάσεως που είχε δημιουργηθεί και συνακόλουθα της μη χορηγήσεως της λειτουργικής ετοιμότητας του Καζίνο.

Υπό το πρίσμα όλων των ανωτέρω, η υποχρέωση ενεργείας του Υπουργού είχε καταστεί αυτεπάγγελτη με αποτέλεσμα για την στοιχειοθέτηση παραλείψεως οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας να μην απαιτείτο επανυποβολή αιτήματος της Κοινοπραξίας και επίκαιρος έλεγχός του.

3. Εσφαλμένη ερμηνεία του άρθρου 95 παρ.1 ΚΔΔικ και επικουρικώς των άρθρων 105 ΕισΝΑΚ και 90, 91 ν.2362/1995.

Η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση έσφαλε στην σκέψη 22 αυτής δεχόμενη ότι εν προκειμένω η Κοινοπραξία μετέβαλε την πραγματική βάση της αγωγής της δια της προβολής λόγου εφέσεως περί επαναλαμβανόμενων αυτοτελών παρανομιών του εφεσιβλήτου, τη στιγμή που στην αγωγή της στήριξε την αποζημιωτική της αξίωση στην διαρκή παράλειψη του Δημοσίου προς άρση της δημιουργηθείσας σε βάρος της παράνομης καταστάσεως. Και τούτο για τους εξής επιμέρους λόγους:

α) Διότι, η διαρκής παρανομία του Δημοσίου εκδηλωνόταν ακριβώς δια επαναλαμβανόμενων και συνεχών παραλείψεων. Στην αγωγή της δε η Κοινοπραξία ανέφερε στην έκθεση των οικείων πραγματικών περιστατικών το σύνολο των αιτήσεων-οχλήσεων της προς το Δημόσιο για έκδοση της άδειας λειτουργικής ετοιμότητας του Καζίνο και άρση της παρανόμου καταστάσεως, καθώς και τα αντίστοιχα χρονικά σημεία κατά το οποία είχε επέμβει και ο Συνήγορος του Πολίτη και είχε αποστείλει τις προτάσεις της προς τον Υπουργό η Επιτροπή Καζίνο. Κατά τούτο από το σύνολο των εν λόγω εγγράφων αποδεικνυόταν η συνεχιζόμενη παρανομία του Δημοσίου, η οποία αποτέλεσε πραγματική βάση της αγωγής, ανεξαρτήτως του νομικού χαρακτηρισμού της ως μίας και ενιαίας παρανομίας-διαρκούς παραλείψεως ή ως άθροισμα αυτοτελών παρανομιών. Η Κοινοπραξία δηλαδή εξέθεσε στη αγωγή της το πόσες φορές απευθύνθηκε προς το Δημόσιο και ισχυρίστηκε σε αυτήν ότι τούτο εξακολουθούσε να μην αίρει την παράνομη και ζημιογόνο κατάσταση που είχε δημιουργήσει, χωρίς να αποτελεί μεταβολή της εν λόγω πραγματικής βάσεως το εάν τα εν λόγω πραγματικά περιστατικά χαρακτηρίζονται νομικώς ως αυτοτελείς παρανομίες ή ως μία ενιαία παρανομία, ενόσω μάλιστα το αποτέλεσμα είναι το ίδιο: η εξακολουθητική αδικοπραξία του Δημοσίου.

β) Διότι, άλλωστε η αναφορά αυτή στην κριθείσα από το δικάσαν Δικαστήριο έφεση, δεν γίνεται κατά μεταβολή της πραγματικής βάσεως της αγωγής, αλλά προκειμένου να εκτεθούν τα επιμέρους χρονικά σημεία εκδηλώσεως της εξακολουθητικής αδικοπραξίας του Δημοσίου, από τα οποία αναγεννάτο εξακολουθητικώς, σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν, η παραγραφή της αποζημιωτικής αξιώσεως της αναιρεσεύουσας.

Κατά τούτο, η αντίθετη κρίση της αναιρεσιβαλλόμενης είναι εσφαλμένη και δέον προς τούτο να εξαφανιστεί.

Ως προς την επικουρικό λόγο απορρίψεως του κριθέντος αυτού λόγου εφέσεως, πρέπει να παρατηρηθούν τα εξής:

α) Η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση συγχέει τον νόμιμο λόγο ευθύνης προς αποζημίωση με το ζήτημα της προγραφής. Η αδικοπρακτική συμπεριφορά του Δημοσίου που ιδρύει την κατ'άρθρο 105 ΕισΝΑΚ αποζημιωτική ευθύνη του συνίσταται στην αρχικώς τελεσθείσα παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, η οποία επειδή δεν ήρθε είχε ως αποτέλεσμα να αναγεννάται εξακολουθητικώς η αξίωση αποζημιώσεως της αναιρεσεύουσας και άρα να εκκινεί για τις εν λόγω αξιώσεις νέα,

αυτοτελής παραγραφή. Η αναιρεσείουσα υποστήριξε ότι από την αρχική αυτή παράλειψη που ήταν παράνομη συνέτρεχε περίπτωση αδικοπρακτικής ευθύνης του Δημοσίου κατ'άρθρο 105 ΕισΝΑΚ, η οποία επειδή δεν ήρετο και κατά τούτο επειδή το Δημόσιο εξακολουθούσε να παρανομεί, είχε ως αποτέλεσμα να εκκινεί νέα παραγραφή για τη ζημία που ανάγεται σε κάθε αντίστοιχο οικονομικό έτος. Δεν υποστήριξε δηλαδή ότι η παράνομη συμπεριφορά του Δημοσίου κατ'άρθρο 105 ΕισΝΑΚ συνίστατο στην παράλειψη του Δημοσίου να άρει την παράλειψη που συντελέστηκε το έτος 1999. Κατά τούτο, εσφαλμένως η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση υπήγαγε τα τεθέντα υπόψη της πραγματικά περιστατικά στον κανόνα του άρθρου 105 ΕισΝΑΚ.

β) Σε κάθε περίπτωση, τα όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω στον υπό στοιχείο 2)β) λόγο ακυρώσεως για την ανεπίτρεπτη εν προκειμένω μεταφορά του δικαίου των θετικών διοικητικών πράξεων και επί παραλείψεων οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας ισχύουν *mutatis mutandis* και για τον κρινόμενο λόγο αναιρέσεως. Περαιτέρω και επιπροσθέτως τούτων, πρέπει να παρατηρηθούν τα εξής:

αα) Το Δημόσιο σε κανένα έγγραφό του δεν υποστήριξε ότι η αναιρεσείουσα όφειλε να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες πριν τις 3.7.2004 ώστε να λάβει νέες άδειες καταλληλότητας και αυτός είναι ο λόγος που δεν της χορηγούσε την αιτούμενη έγκριση καταλληλότητας. Κατά τούτο, η προσβαλλόμενη απόφαση που έκρινε ότι η αναιρεσείουσα όφειλε να έχει εκδώσει τέτοιες νέες άδειες και μάλιστα να τις έχει εξασφαλίσει κατά τα έτη 1.1.2005 και εντεύθεν είναι αναιρετέα, αφού ουδέποτε ζητήθηκε από το Δημόσιο η υποβολή παρόμοιων δικαιολογητικών-αδειών, η μη εξασφάλιση των οποίων είχε ως αποτέλεσμα τη σιωπηρή άρνηση χορηγήσεως της εγκρίσεως λειτουργικής ετοιμότητας. Τούτο δε είναι και αυταπόδεικτο, αφού η άρνηση του Υπουργού να χορηγήσει την έγκριση λειτουργικής ετοιμότητας ήταν σιωπηρή και κατά τούτο, παρίσταται άδηλο το πώς η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση συνήγαγε από την εν λόγω σιωπή την μη τήρηση εκ μέρους της αναιρεσείουσας της υποχρεώσεώς της να εξοπλιστεί με επικαιροποιημένες άδειες.

ββ) Λόγω ακριβώς του ότι δεν εκκρεμούσε, ούτε απαιτείτο επικαιροποίηση των δικαιολογητικών της αναιρεσείουσας, αλλά τούτη αποδεδειγμένα και ομολογημένα και από το καθ'ου πληρούσε όλες τις προϋποθέσεις για χορήγηση της λειτουργικής ετοιμότητας Καζίνο και κατά τα ένδικα έτη 2005-2007, η υποχρέωση του Υπουργού να χορηγήσει την έγκριση λειτουργικής καταλληλότητας είχε καταστεί αυτεπάγγελη. Λόγω δε των

σχετικών έγγραφων επιστολών της ίδιας της Επιτροπής Καζίνο (βλ. υπ' αριθμ. 83/14.2.2007, 115/24.5.2007 και 9407/6.6.2007 έγγραφες προτάσεις-ενημερώσεις στις οποίες αναφέρεται και η σκέψη 15 της αναιρεσιβαλλόμενης) προς των Υπουργό, αναβίωνε αυτή η αυτεπάγγελτη υποχρέωσή του προς χορήγηση της εγκρίσεως λειτουργικής ετοιμότητας του Καζίνο από την περιέλευση των εν σχετικών εγγράφων της Επιτροπής σε αυτόν. Συνεπώς, για την συντέλεση παραλείψεως οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, ακόμη και εάν ήθελε γίνει δεκτό ότι απαιτείτο εν προκειμένω να στοιχειοθετηθεί νέα, έναντι αυτής του έτους 1999, εκτελεστή και αυτοτελής παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας προκειμένου να θεμελιωθεί το αγωγικό αίτημα της αναιρεσεύουσας κατ' άρθρο 105 ΕισΝΑΚ για τη ζημία που υπέστη τούτη τα έτη 2005-2007, δεν απαιτείτο η υποβολή νέας αιτήσεως, συνοδευόμενης από νέα δικαιολογητικά και επίκαιρο έλεγχο των προβλεπόμενων από το νόμο προϋποθέσεων για χορήγηση άδειας λειτουργικής ετοιμότητας Καζίνο.

Με τα δεδομένα αυτά, η προσβαλλόμενη απόφαση δέον να αναιρεθεί για εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή του άρθρου 95 παρ.1 ΚΔΔικ και επικουρικώς των άρθρων 105 ΕισΝΑΚ και 90, 91 ν.2362/1995.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΖΗΤΟΥΜΕ

1. Την αναίρεση της προσβαλλόμενης αποφάσεως.
2. Την αποδοχή της με αριθμό Α.Β.Ε.Μ. 3924/21.12.2015 εφέσεως και την αποδοχή της από 26.3.2008 αγωγής της ήδη αναιρεσεύουσας.
3. Την καταδίκη του αντιδίκου στην εν γένει δικαστική μας δαπάνη.

Αθήνα, 28.3.2017

Οι πληρεξούσιοι δικηγόροι

ΤΖΟΥΛΙΑ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ-ΣΤΡΑΓΓΑ
ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΝΟΜΙΚΗΣ ΠΑΝΕΠ. ΑΘΗΝΩΝ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ - ΑΜ ΔΣΑ. 6217
ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ, ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ-ΣΤΡΑΓΓΑ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Λ. ΜΕΤΑΞΑ 2 - ΑΘΗΝΑ 10681
ΤΗΛ. 210 3923344 & 3920069 ΦΑΞ. 210-3205413

ΠΑΝΟΣ ΛΑΖΑΡΑΤΟΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΑΝ/ΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
ΚΑΨΑΛΗ 3 - ΑΘΗΝΑ Τ.Κ. 106 74
email: inio@lazaratos.gr
ΤΗΛ. 210 3620163

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΦΕΤΕΙΟ
ΑΘΗΝΩΝ

Αθήνα 28/03/2017

Ταχ. Δ/ση : Λουίζης Ριανκούρ 87
Τ.Κ. : 115 01
Τ.Θ. : 143 06
Πληροφορίες : Ένδικα Μέσα Ουσίας
Τηλέφωνο : 210-6962260

ΠΡΑΞΗ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ

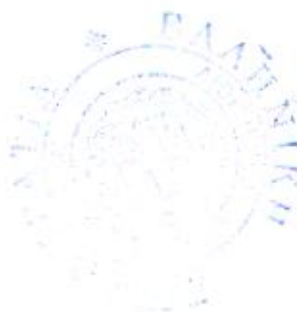
Αριθ. Καταθ. ΑΡ698/28-3-2017. Για την κατάθεση αυτή, με αριθ. πρωτ. της αιτήσεως αναιρέσεως της Α3560 (30/11/2016) αποφάσεως του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, που έγινε στη γραμματεία του σήμερα 28/03/2017 ημέρα Τρίτη και ώρα 10:38 συντάχθηκε η παρούσα πράξη, η οποία υπογράφηκε, όπως παρακάτω από τον καταθέτη: ΝΙΚΗΦΟΡΑΚΗ ΑΓΓΕΛΙΚΗ και τον/την Γραμματέα Ράγκος Βασίλειος συνοδευόμενη και από παράβολο 350 ΕΥΡΩ (12731671695705260019)

Η Καταθέτης

Ο Γραμματέας

ΝΙΚΗΦΟΡΑΚΗ ΑΓΓΕΛΙΚΗ

Ράγκος Βασίλειος

28-3-2017
Ο Γραμματέας
Ράγκος Βασίλειος